

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

כמה אנשים יכול כדור הארץ להכיל? - 40352

תאריך עדכון אחרון 22-08-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גאואינפורמטיקה ומדע המרחב

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: קרית א"י ספרא

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עמית טובי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: amit.tubi@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג' 12:00-13:00 חדר 26412

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

אוכלוסיית כדור הארץ גדולה מתמיד וממשיכה לגדול מחד, בעוד שהמערכות הטבעיות של כדור הארץ חוות לחצים חסרי תקדים מאידך. לאור תהליכים אלו, הקורס מתמקד בשאלה קריטית - כמה אנשים יכול כדור הארץ להכיל? שאלה זו נבחנת מנקודת מבט של יחסי אדם-סביבה, תוך בחינת ההשפעה ההדדית בין מערכות אנושיות למערכות טבעיות בקנה המידה הגלובלי, האזורי והמקומי על פני זמן.

מטרות הקורס:

- הקורס בנוי משלושה מקבצי שיעורים:
- גאוגרפיה עולמית: יחסי אדם סביבה במהלך ההיסטוריה מאז תום עידן הקרח האחרון - הן השפעות הסובב על האדם והן השפעות האדם על הסובב
 - יכולת הנשיאה הסביבתית: אוכלוסייה, מזון, מים ואנרגיה, ובכלל זה שאלות של בריאות וסביבה
 - ביוגאוגרפיה: השלכות הפיתוח על הטבע והמגוון הביולוגי

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לתאר ולהעריך את קווי המתאר של יחסי אדם-סביבה במבט עולמי

להעריך באופן ביקורתי את מושג כושר הנשיאה

לבחון את יחסי הגומלין בין אוכלוסיה, מזון, מים ואנרגיה

לזהות את יחסי הגומלין בין הרמה הגלובלית ותהליכי הגלובליזציה לבין הרמה האזורית והמקומית.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא: סביבה וחברה
2. השפעות הסובב על האדם: מבט היסטורי על ההתפתחות האנושית
3. השפעות האדם על הסובב: מבט היסטורי ומרחבי
4. התמוטטות? השפעות האדם על הסובב ובחזרה
5. אוכלוסיה
6. מזון
7. מים

8. אנרגיה

9. שירותי מערכות טבעיות: שטחים פתוחים ומגוון ביולוגי

10. קנה מידה של נושאים סביבתיים 1: תהליכי עיור ומושגי יסוד בטביעת הרגל האנושית

11. קנה מידה של נושאים סביבתיים 2: חישוב טביעת הרגל האנושית וסוגיות סביבתיות חוצות גבולות

(ודיון באנגלית סרט) אקלים שינויי השלכות על עכשווי מבט Thule-Tuvalu: 12.

חומר חובה לקריאה:

דיימונד ג'ארד (תשס"ג) רובים, חיידקים ופלדה : גורלותיהן של חברות אדם, הוצאת עם-עובד (פרקים 4-5).

McCauley D.J. et al., 2015, Marine defaunation: Animal loss in the global ocean, *Science* 347 (6219), 247-254.

Cohen J. (1995) *How Many People can the Earth Support?*, Norton (ch. 12).

Falkenmark M. and Lannerstad M. (2010) Food security in water-short countries – coping with carrying Capacity overshoot, in: L. Martinez-Cortina, A Garrido and E. Lopez-Gunn (eds) *Re-thinking Water and Food Security*, CRC Press.

ספריאל אוריאל (2014) המדבור – בעיה מקומית וסיכונים עולמיים, אקולוגיה וסביבה 5(2), עמ' 152-160.

Ferguson A. (2002) The assumptions underlying eco-footprinting, *Population and Environment* 23, 303-313.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 100 %

מידע נוסף / הערות: